

Tenyésztési Szabályzat 1. sz. melléklet

28. 06. 2002 /De

46. számú FCI Standard

Apenzelli Havasi Kutya

Származási hely: Svájc

Az érvényes, hivatalos fajtaleírás publikálásának időpontja: 2003. 03.. 25.

Alkalmazás: Terelő-, védő-, őrző-,házi- és gazdasági kutya. Manapság sokoldalú munkakutya és családi kutya.

FCI besorolás: 2. csoport: Pinscherek, Schnauzerek, Molosszerek, Svájci Havasi Kutya

3. szekció: Svájci Havasi Kutya

Munkavizsgára nem kötelezett.

A fajta történetének rövid leírása: 1853-ban a Tierleben der Alpenwelt –ben (Állatok élete az alpesi világban) jelent meg először leírás egy Apenzelli Havasi Kutyról, egy ugató, rövidszőrű, közepes termetű, sokszínű havasi kutyról, melyet többnyire a havasi kunyhók, tanyak őrzésére, és a csordák összetételére használnak. 1895-ben a fajta nagy támogatója, Max Sieber erdész javasolta az SKG-nak, hogy foglalkozzanak ezzel a kutya-fajtaival. 1898-ban javasolta Apenzell Kanton tanácsa, hogy a tenyésztés színvonalának emelését támogassák 400 svájci Frankkal. Az SKG megbízásából létrehoztak egy bizottságot, amely meghatározta a fajta ismertetőjegyeit, és egy Altstetten-i vásáron kiválasztottak 9 kant és 7 szukát, és ezekért 5 és 10 Frank közötti prémiumot fizettek. 1889-ben a Winterthurban megrendezett kiállításon 8 Apenzelli szerepelt a kísérletként bevezetett havasi kutya fajtacsoportban. Dr. Albert Heim-aki felkarolta a svájci havasi kutya, így az apenzelli ügyét is, kezdeményezésére alakult meg 1906-ban az Apenzelli Havasi Kutya Klub, hogy a fajtát az eredeti természetességében tartsa fenn, és terjessze. 1914-ben dolgozta ki Heim professzor az első érvényes kutya-törzskönyvet. Az eredeti tenyésztési terület az Apenzelli vidék volt, ma Svájc egész területén, sőt a határokon túl is tenyésztik ezt a fajtát. Az Apenzelli Havasi Kutya fogalma ma világosan meghatározott, a többi svájci kutya-fajta-tól elhatárolt. Sok kedvelője van a fajtának, de még így is elég szűk a tenyésztői bázis. Csak felelősségteljes tenyésztéssel érhető el a kiváló örökítő vonalak megtartása és megszilárdítása.

Általános Megjelenés:

Háromszínű, közép-nagy, majdnem négyzetesen felépített kutya, minden részében harmonikus arányokkal, izmos, nagyon mozgékony, fürgé, okos arckifejezéssel.

Fontosabb arányok:

a marmagasság és a testhossz aránya = 9 : 10

a fang hosszának és a fejtető hosszának az aránya = 4 : 5

Svájci Havasi Kutyák Magyarországi Egyesülete

Viselkedés: élénk, temperamentumos, magabiztos, rettenthetetlen; idegenekkel szemben kissé bizalmatlan, megvesztegethetetlen őrző, vidám, tanulékony.

Fej: Harmonikusan viszonyul a testhez, kissé ék formájú.

Fejtető:

Koponya: igen lapos, a fülek között a legszélesebb. A fang felé egyenletesen keskenyedik. A nyakszirtcsont nagyon kevésbé alakult ki, homlokbarázdája mérsékelt.

Stop: kevésbé kialakult

Arckoponya:

Orrtükör: A fekete kutyáknál fekete, a szivarbarnáknál barna (lehetőleg sötét).

Fang: közepesen erős, egyenletesen szűkülő, de nem csúcsos, erős alsó állkapocssal, orrhát egyenes.

Ajkak: Száraz, felfekvő, a fekete kutyáknál feketé, a dohánybarnáknál (lehetőleg sötét) barnán pigmentált Szájzug nem látható.

Állkapocs, fogak: erőteljes, szabályos és teljes olló fogazat, harapófogó fogazat megengedett. Egy darab PM1-es, vagy egy dupla PM hiánya (előzáfog) és hiányzó M3 (molaris 3) elfogadható.

Pofa: Kevésbé kialakult

Szemek: igen kicsik, mandulaformájúak, az orrhoz képest ferde állásúak, élénk kifejezésűek.

Szemszín: fekete kutyánál: sötétbarna, barna,

dohánybarna kutyáknál: világosabb barna, de törekedni kell a minél sötétebbre.

Szemhéjak: Jól felfekvő szemhéjak, a fekete kutyánál feketén, a dohánybarnánál barnán (lehetőleg sötét) pigmentált.

Fülek: Magasan és szélesen tűzött, nyugalmi állapotban lelógó, lapos, a pofára ráfekvően hordott háromszögletű, csúcán kissé lekerekített. Figyelő állapotban a tónél megemelt és előre fordított, úgy hogy felülről nézve a fej a fülekkel egy feltűnő háromszöget alkot.

Nyak: Inkább rövid, erős, száraz.

Törzs: erős, kompakt

Hát: mérsékeltlen hosszú, szilárd és egyenes

Ágyék környéke: rövid és jól izmolt.

Far: viszonylag rövid, a hátvonal folytatásában lapos lefolyású.

Mellkas: széles, mély, a könyökig érő, kifejezett előmell, a szegycsont eléggé széles és hátrahajló, a bordakosár kerek-ovális keresztmetszetű.

Alsóvonal és has: kissé felhúzott.

Farok: Magasan tűzött erős, közepesen hosszú, sűrű szőrzettel, az alsó részen a szőrzet valamivel hosszabb. Mozgásban szorosan a far fölé tekerve, oldalt, vagy középen hordott. Az álló helyzetben lógó, vagy egyéb formájú farok tolerálható.

Végtagok:

Mellső lábak:

Általánosságban: jól izmoltak, állásban előlről nézve egyenesek és párhuzamosak, nem túl szűkek.

Váll: a lapocka hosszú és ferdén elhelyezkedő.

Svájci Havasi Kutyák Magyarországi Egyesülete

Felkar: ugyanolyan hosszú, vagy kissé rövidebb mint a lapocka, a lapockával bezárt szög nem túl tompa.

Könyök: szorosan a testhez simul.

Alkar: egyenes, száraz.

Mellső lábközép: előlről nézve az alkar egyenes folytatása, oldalról nézve nagyon enyhén szögellt.

Elülső mancsok: rövid, szorosan egymásra fekvő jól boltozott ujjakkal, talppárnák erősek .

Hátsó lábak: jól izmoltak. Hátulról nézve nem szűkek, egyenesek és párhuzamos állásúak. A fajtára tipikus szögelések egy viszonylag meredek hátsó lábat eredményeznek.

Comb: meglehetősen hosszú, a csípőcsonttal (coxo-femoral ízület) egy viszonylag hegyes szöget képez.

Térdízület: viszonylag nyitott

Alsó lábszár: Körülbelül a felső combbal egyforma hosszú, vagy kevéssel rövidebb. Száraz és jól izmolt.

Csánkízület: Viszonylag magasan elhelyezkedő.

Hátsó lábközép: függőleges és párhuzamos állású, valamivel hosszabb, mint az első lábközép, nem fordul sem befelé, sem kifelé. A farkaskörmököt el kell távolítani. (kivéve azokat az országokat, ahol a farkaskörmök eltávolítását törvény tiltja).

Hátulsó mancsok: rövidek, íveltek, zártak. Talppárnák erősek.

Mozgás: Erőteljes tolóerő, a mellső végtagok jól előrenyúlnak. Ügetésben előről és hátulról nézve egyenes vonalú végtagvezetés.

Szőrzet:

Szőr: félhosszú, egyenes, testhez simuló. A fedőszőrzet sűrű és fényes., aljszőrzete sűrű, fekete, barna, vagy szürke. Az aljszőrzet átlátszódása a fedőszőrzen nem kívánatos. A maron és a hátan enyhén hullámos szőrzet ugyan megengedett, de nem kívánatos.

Szín és jegyek: Az alapszín fekete, vagy dohánybarna, lehetőleg szimmetrikus rozsdabarna és fehér jegyekkel. A rozsdabarna jegyek (foltok) a szemek fölött, a pofán, a mellkason, (jobbra, balra, a lapocka-felkar ízület tájékán) a végtagokon, a fekete ill. dohánybarna és a fehér között helyezkednek el.

Fehér jegyek:

Jól látható fehér fejfolt, ami a fejtetőtől megszakítás nélkül fut az orrháton és a fangot teljesen, vagy részben lefedi.

Fehér az álltól a torkon át megszakítás nélkül a mellkasig.

Fehér a négy mancson és a fark végén.

Fehér tarkófolt, vagy fehér félnyakörv megengedett.

Körbefutó vékony fehér nyakszív tolerált, de nem kívánatos.

Méretek:

Marmagasság

Kanok: 52-56cm,

Szukák: 50-54 cm

Hibák: Minden, a következő felsorolásban szereplő pontot hibának kell tekinteni. A

hibák értékelését az eltérés mértéke adja meg, és figyelembe kell venni az adott hibának a kutya közérzetére és egészségére gyakorolt hatását.

- hiányzó nemi jelleg
- nagyon hosszú, nem harmonikus felépítés.
- túl finom, v. túl durva csontozat
- hiányos izomzat
- túl nehéz, vagy túl könnyű fej.
- kerek fejtető
- erősen kifejezett stop
- rövid, vagy túl hosszú fang, nem egyenes orrnyereg, kosorr
- túl erős ajkak
- több mint egy premoláris fog hiánya
- túl erősen fejlett pófa
- kerek, világos, vagy dülledt szemek
- túl kicsi v. túl nagy, elálló fülek, túl magasan, túl mélyen tűzött fülek
- beesett vagy pontyhát
- magas, vagy erősen csapott far.
- felhúzott has
- lapos, vagy dongás mellkas, hiányzó előmell, túl rövid szegycsont.
- lazán feltekert farok, a faroktő legalább érjen hozzá a farok alapjához
- az első és a hátsó kar elégtelen szögelései.
- kifordított könyök
- lágy, mellső lábtő
- tehén állás
- hosszúkás, ovális mancsok, szétálló lábujjak
- hibás mozgásfolyamatok, például rövidlépéses, peckes, talajhoz szűk, keresztező stb.
- átlátszó aljszőrzet
- rajzolati hibák: fekete pontok a fehérben, megszakított fejcsík, átmenő széles fehér nyakörv, megosztott fehér a mellkason, a mellső láb gyökér fölé érő fehér (csizma), hiányzó fehér a farokcsúcson és a mancsokon
- Bizonytalan viselkedés, temperamentum hiánya, kissé agresszív viselkedés
- túlméret, vagy méreten aluliság a tűréshatárokon felül

Értékelésből kizáró hibák:

- agresszív, vagy túl félnék kutyák
- azokat a kutyákat, melyek egyértelmű pszichikai abnormalitást, vagy magatartás zavarokat mutatnak, diszkvalifikálni kell.
- Hátraharapás, kifejezett előreharapás, keresztharapás
- Entropium, ektropium
- Nem egyszínű, foltos szemek, kék szemek
- Sarlós farok, a farokcsúc nem éri el a farok alapját, egyértelmű lógó farok, megtört farok
- Más jellegű szőrzet
- Hiányzó háromszínűség, a feketén és a dohánybarnán kívül egyéb alapszín

Megjegyzés: A kan kutyáknak kettő egyértelműen normálisan fejlett, megfelelően a herezacskóban elhelyezkedő herével kell rendelkezniük. A tenyésztéshez kizárólag funkcionálisan és klinikailag is egészséges a fajtára jellemző egyedeket kell használni.